

Työelämälähtöinen ja osaamisperusteinen ammatillinen koulutus ja oppisopimus

Parempaa ammattiosaamista ja lisää oppisopimuksia työuran eri vaiheissa

Kaksi kolmasosaa ammatillisen koulutuksen opiskelijoista on aikuisia

Ammatillista koulutusta on Suomessa kehitetty tiiviissä yhteistyössä työelämän kanssa. Työelämälähtöisyys ja osaamisperustaisuus ovat keskeiset periaatteet, joista tulee pitää kiinni myös tulevaisuudessa. Työn ja osaamisen murros edellyttää työuran jatkuvuuden varmistamiseksi yhä useammalta työikäiseltä uuden osaamisen hankkimista tai uutta suuntaa työuralla. Ammatillisella koulutuksella ja oppisopimuksella on tulevaisuudessa tässä kasvava rooli.

EK:n viestit päättäjille

- Ammatillista ja lukiokoulutusta kehitetään omina koulutusmuotoinaan. Pidetään kiinni oikeudesta hakea yhteishaussa tai jatkuvassa haussa haluamaansa kohteeseen vapaasti koko maassa.
- Ammatillista koulutusta ja sen rahoitusta ohjataan yhtenä kokonaisuutena. Turvataan yrityksille tärkeiden ammatti- ja erikoisammattitutkintojen rahoitus sekä alanvaihtajien mahdollisuudet kouluttautua uuteen ammattiin myös toista samantasoista tutkintoa hyödyntämällä.
- Siirrytään oy-malliin ammatillisen koulutuksen järjestämisessä ja lisätään elinkeinoelämän edustusta koulutuksen järjestäjien hallituksissa. Tuetaan koulutuksen järjestäjien profiloitumista ja erikoistumista ja näin kykyä vastata paremmin yritysten osaamis- ja koulutustarpeisiin.
- Ammatillisten perustutkintojen kehittämisen ensisijaisena lähtökohtana tulee olla työelämän osaamistarpeet ja vahva ammattiosaaminen. Vaatimustasoa ammatillisissa perustutkinnoissa tulee nostaa. Tämä on edellytys sille, että opiskelijoilla on hyvät valmiudet työllistymiseen. Työllistyminen on ammatillisen koulutuksen ensisijainen tavoite.
- Vahvistetaan yhteistyötä ammatillisen ja ammattikorkeakoulutuksen kesken. Kiinnitetään erityistä huomiota opiskelijoiden parempiin jatko-opiskeluvalmiuksiin siirtymien mahdollistamiseksi korkea-asteen opintoihin.
- Oppilaitosten tehtävänä on huolehtia hyvät ammatilliset perusvalmiudet jokaiselle opiskelijalle ennen siirtymistä työpaikalle oppimisjaksolle. Kokonaiset koulupäivät tukevat nuorten parempia työelämävalmiuksia. Huolehditaan ammattiopetuksen ajantasaisuudesta vakiinnuttamalla opettajien työelämäjaksot.
- Vahvistetaan työllistymisen ja tutkintoa lyhyempien kokonaisuuksien painoarvoa koulutuksen rahoitusmalleissa. Tuetaan yritysten osaamistarpeisiin vastaamista palauttamalla henkilöstökoulutuksen kerroin rahoitusmalliin.
- Vahvistetaan ammatillisen koulutuksen työelämäyhteistyötä kehittämällä työelämätoimikuntajärjestelmää. Arvioidaan järjestämislupakokeilun vaikutus eri alojen koulutustarjontaan ministeriön ja työelämätoimikuntien yhteistyössä.
- Arvioidaan kolmiportaista tutkintojärjestelmää ja rinnakkaisia tutkintojatkumoja työelämän tarpeiden lähtökohdista. Huolehditaan tutkintojen ja tutkinnon osien työelämävastaavuudesta. Tutkinnon osista muodostuvien osaamiskokonaisuuksien rinnalla ammatti- ja erikoisammattitutkinnoilla on tärkeä roolinsa myös tulevaisuudessa. Paikalliset tutkinnon osat ovat ketterä malli yritystarpeisiin vastaamiseksi.
- Lisätään koulutuksen järjestäjien yhteistyötä yritysten erikoistuneisiin osaamistarpeisiin vastaamiseksi ja otetaan laajasti käyttöön uudet digitaalisen ja vihreän siirtymän tutkinnon osat eri puolilla Suomea.
- Turvataan oppisopimuskoulutuksen saatavuus paikallisesti ottamalla käyttöön ’Oppisopimus ensin’ -periaate aina, kun oppisopimus on mahdollinen. Mahdollistetaan oppisopimuksen käyttö uusille kohderyhmille laskemalla oppisopimuksen perusteena olevaa tuntimäärää nykyisestä 25 tunnista 20 tuntiin viikossa. Kannustetaan yrityksiä tarjoamaan oppisopimuksia nuorille ottamalla käyttöön oppisopimuksen kaksiportainen koulutuskorvausmalli, jossa alle 18-vuotiaiden oppisopimuksissa koulutuskorvaus yrityksille on korkeampi.
- Kehitetään osana ammatillisen koulutuksen laadunhallintaa KARVI:n johdolla valtakunnallinen työelämäauditoinnin malli ammatilliseen koulutukseen.
- Hyödynnetään työpajatoimintaa TUVA-koulutuksessa nuorten opiskeluvalmiuksien ja -motivaation sekä työelämätaitojen oppimisessa. Otetaan käyttöön tekniikan alan perustutkintoihin ohjaava tekniikka-TUVA-koulutus.

Lisätiedot:

johtava asiantuntija Mirja Hannula, mirja.hannula@ek.fi, +358 40 500 2506

asiantuntija Mikko Vieltojärvi, mikko.vieltojarvi@ek.fi, +358 44 534 5249